

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων
με Αυτισμό Δ.Α.Δ. Ν. Καστοριάς

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό Δ.Α.Δ. Ν. Καστοριάς
Εθνικό Μητρώο Φορέων Ιδιωτικού Τομέα Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα
που παρέχουν υπηρεσίες Κοινωνικής Φροντίδας
ΑΜ: 03204ΣΥΤ11096038N-0911

Ειδικό Μητρώο Εθελοντών μη Κυβερνητικών Οργανώσεων
ΑΜ: 03204ΣΥΤ11096038N-0830

Προς
την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας,
Δ/νση Προγραμματισμού και Ανάπτυξης,
Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αξιολόγησης,
Περιοχή ΖΕΠ,
50 100 Κοζάνη
epix@pdm.gov.gr

Καστοριά, 22.3.2025

ΘΕΜΑ: «Πρόταση της Εταιρείας Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό Δ.Α.Δ. Ν. Καστοριάς για τη Δημόσια Διαβούλευση του Σχεδίου “Στρατηγικού Σχεδιασμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2024-2028”

Διά της παρούσης καταθέτουμε την αναλυτική και τεκμηριωμένη πρόταση του Σωματείου «Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό Δ.Α.Δ. Ν. Καστοριάς» στη Δημόσια Διαβούλευση του Σχεδίου “Στρατηγικού Σχεδιασμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2024-2028.

Η «Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό – Δ.Α.Δ. Ν. Καστοριάς» είναι Φιλανθρωπικό Σωματείο και ιδρύθηκε το 2006 από γονείς και φίλους παιδιών με αυτισμό. Έκτοτε διοικείται αποκλειστικά από εθελοντές, κατά κύριο λόγο γονείς.

Το Σωματείο είναι εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Φορέων Ιδιωτικού Τομέα Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες Κοινωνικής Φροντίδας (ΑΜ 03204ΣΥΤ11096038N-0911) και στο Ειδικό Μητρώο Εθελοντικών μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Άρθρο 12 Ν.2646/98) (ΑΜ 03204ΣΥΤ11096038N-0830). Επίσης, είναι μέλος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΣΓΚΑμεΑ), του Ελληνικού ΔΙΚΤΥΟΥ Παρόχων Υπηρεσιών για Άτομα με Αναπηρία και Δόκιμο μέλος του European Association of Service providers for Persons with Disabilities (EASPD). Το έργο του χαίρει αναγνώρισης και εκτίμησης σε πανελλαδικό επίπεδο, γεγονός που αποδεικνύεται από τη συνδρομή σε αυτό μεγάλων οργανισμών όπως, ενδεικτικά, το Κοινωνικό Φιλάνθρωπο Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος, το Κοινωνικό Φιλάνθρωπο Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση, κ.α.

Η εκπροσώπηση και η λειτουργία του Σωματείου στηρίζεται αποκλειστικά στη σκληρή, καθημερινή, εθελοντική εργασία των γονιών και φίλων. Παρά ταύτα καταφέρνει να ανταπεξέρχεται στις ιδιαίτερα απαιτητικές ανάγκες διοίκησης και διαχείρισης, ακολουθώντας τις διαδικασίες προμηθειών του Δημοσίου (ΚΗΜΔΗΣ) και εξοικονομώντας πολύτιμους κρατικούς πόρους, τους οποίους αξιοποιούμε

Κτήριο Καστοριάς: Παλαιολόγου 1, Καστοριά Τ./Φ. 2467025336, W. kentro.hmeras@gmail.com

Κτήριο Μανιάκων: Φιλίππου & 28^{ης} Οκτωβρίου, Μανιάκοι Καστοριάς, Τ./Φ. 2467087543

για τη λειτουργία και την ίδρυση νέων Μονάδων Ψυχικής Υγείας, οι οποίες **μέσω της διασύνδεσής τους** θα καλύπτουν όλες τις βασικές ανάγκες των παιδιών μας:

1. Θεραπευτική παρέμβαση-εκπαίδευση:

Από το 2013 λειτουργούμε το «Κέντρο Ημέρας για παιδιά, εφήβους & νεαρούς ενήλικες στο φάσμα του αυτισμού, το οποίο αποτελεί τη **μοναδική Μονάδα Ψυχικής Υγείας (ΜΨΥ) εξειδικευμένη στον Αυτισμό στον Εθνικό χάρτη Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας για τη Δυτική Μακεδονία**. Το Κέντρο Ημέρας υποστηρίζει καθημερινά 27 επωφελούμενους και τις οικογένειές τους, όπως επίσης και όλη την ευρύτερη τοπική κοινότητα. Είναι πλήρως στελεχωμένο με δύο Ψυχολόγους, Εργοθεραπευτή, Κοινωνικό λειτουργό, Λογοθεραπευτή, Μουσικοθεραπευτή, Ειδικό Παιδαγωγό, Εκπαιδευτικό Προσαρμοσμένης Φυσικής Αγωγής, Διοικητικό υπάλληλο, Οδηγό & Συνοδό οχήματος μεταφοράς των επωφελούμενων. Παράλληλα υποστηρίζεται από εξωτερικούς συνεργάτες, Ψυχίατρο, Ψυχολόγο-Επόπτη της δομής, Νομικό, Οικονομολόγο. Για τη λειτουργία του Κέντρου Ημέρας το Σωματείο χρηματοδοτείται σε ποσοστό άνω του 50% του προϋπολογισμού του από τη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας (**ενδεικτικός απολογισμός 2024: 350.001,08€**) και για τον λόγο αυτό ελέγχεται ετησίως από ορκωτούς λογιστές, καθώς και από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

2. Ψυχοκοινωνική αποκατάσταση/εργασία και υποστηριζόμενη εργασία:

Καθώς οι ανάγκες των επωφελούμενων μας μεγαλώνουν με την ενηλικίωσή τους, στο Παράρτημα του Κέντρου Ημέρας στο Μανιάκι Καστοριάς δημιουργείται φέτος το Εργαστήριο Προεπαγγελματικής Εκπαίδευσης, το οποίο σταδιακά προετοιμάζει τους εφήβους σε προεπαγγελματικές δεξιότητες. Παράλληλα το Σωματείο ξεκίνησε πρόσφατα την πρωτοβουλία ίδρυσης του Κοινωνικού Συνεταιρισμού Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙΣΠΕ-ΤΟΨΥ Καστοριάς) “Μια μεγάλη Αγκαλιά”. Ιδρυτικά μέλη του ΚΟΙΣΠΕ-ΤΟΨΥ Καστοριάς είναι η Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό-ΔΑΔ Ν. Καστοριάς, το Γενικό Νοσοκομείο Καστοριάς, ο Πολιτιστικός-Εξωραϊστικός Σύλλογος «Το Απόζαρι», επαγγελματίες ψυχικής υγείας και ενήλικες επωφελούμενοί μας. Το Εργαστήριο Προεπαγγελματικής Εκπαίδευσης αποτελεί παράρτημα της ήδη υπάρχουσας Μονάδας Ψυχικής Υγείας (ΜΨΥ) και ο πρόσφατα ιδρυθείς ΚΟΙΣΠΕ είναι ΝΠΙΔ με περιορισμένη ευθύνη των μελών του και αποτελεί μία **δεύτερη Μονάδα Ψυχικής Υγείας (ΜΨΥ)**, του οποίου η ανάπτυξη και εποπτεία ανήκουν στον Υπουργό Υγείας και ασκούνται από τη Δ/νση Ψυχικής Υγείας.

3. Στέγαση ενηλίκων αυτιστικών:

Λαμβάνοντας υπόψη τις επιτακτικές στεγαστικές ανάγκες των ενηλίκων επωφελούμενων μας, το Σωματείο μας ωριμάζει με ίδιους πόρους από δωρεές τις μελέτες ανέγερσης σε δημοτικό οικόπεδο κτιριών, όπου θα στεγαστεί Οικοτροφείο 24ωρης φροντίδας για 15 επωφελούμενους με αυτισμό χαμηλής και μέσης λειτουργικότητας και Προστατευόμενα διαμερίσματα για 15 επωφελούμενους με αυτισμό υψηλής λειτουργικότητας. Το Οικοτροφείο και τα Προστατευόμενα διαμερίσματα θα

αποτελέσουν **δύο νέες Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (ΜΨΑ)**, των οποίων η ανάπτυξη και εποπτεία ανήκουν επίσης στον Υπουργό Υγείας και ασκούνται από τη Δ/ση Ψυχικής Υγείας.

4. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινότητας:

Το Σωματείο ενημερώνει και ευαισθητοποιεί όλη την τοπική κοινότητα μέσω δράσεων, ημερίδων και επιμορφωτικών σεμιναρίων της Διεπιστημονικής ομάδας του Κέντρου ημέρας προς τις υπηρεσίες, τους φορείς, τα σχολικά πλαίσια της Α/θμιας, Β/θμιας και Γ/θμιας εκπαίδευσης και όλους τους πολίτες. Ενδεικτικά αναφέρουμε την εκπαίδευση όλου του προσωπικού της Αστυνομικής Διεύθυνσης Καστοριάς, του Γενικού Νοσοκομείου Καστοριάς, του ΕΚΑΒ Καστοριάς κ.α. όπως επίσης πλήθους σχολείων, αλλά και συμπολιτών μας.

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΑΣ, ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ:

ΚΑΣΤΟΡΙΑ, μια Κοινότητα Φιλική προς τον Αυτισμό, μία Autism Friendly Community.

Η δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών, ώστε η πόλη της Καστοριάς να μετατραπεί σε μια κοινότητα φιλική προς τον αυτισμό (Autism Friendly Community) για τη δημιουργία ενός βιώσιμου, ασφαλούς και λειτουργικού πλαισίου που θα παρέχει ίσα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες για μια πλήρη και αξιοπρεπή ζωή των ατόμων στο φάσμα του Αυτισμού.

Αυτό το Όραμα συνάδει απόλυτα με:

- τις πολιτικές και τους στόχους για βιώσιμη ανάπτυξη του ευρύτερου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού πλαισίου που ενέκρινε η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ
- την Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2024-2030
- τον Στρατηγικό Σχεδιασμό του Περιφερειακού Σχεδίου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη επιπολασμού των Διαταραχών αυτιστικού φάσματος στην Ελλάδα (2020) **το ποσοστό Αυτισμού στην Ελλάδα ανέρχεται στο 1,15%**. (Thomaidis, L., Mavroeidi, N., Richardson, C., Choleva, A., Damianos, G., Boliyas, K., & Tsolia, M. (2020). *Autism Spectrum Disorders in Greece: Nationwide Prevalence in 10–11 Year-Old Children and Regional Disparities*. *Journal of Clinical Medicine*, 9 (7), 2163. <https://doi.org/10.3390/jcm9072163>)

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων
με Αυτισμό Δ.Α.Δ. Ν. Καστοριάς

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό Δ.Α.Δ. Ν. Καστοριάς
Εθνικό Μητρώο Φορέων Ιδιωτικού Τομέα Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα
που παρέχουν υπηρεσίες Κοινωνικής Φροντίδας
ΑΜ: 03204ΣΥΤ11096038Ν-0911

Ειδικό Μητρώο Εθελοντών μη Κυβερνητικών Οργανώσεων
ΑΜ: 03204ΣΥΤ11096038Ν-0830

Η απογραφή του 2021 που διενήργησε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) κατέγραψε ότι ο μόνιμος πληθυσμός της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας είναι 254.631. Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία υπολογίζεται ότι στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας κατοικούν 2.928 άτομα που βρίσκονται στο φάσμα του Αυτισμού.

Κατά συνέπεια υπολογίζεται αναλογικά, ότι **στην Περιφερειακή Ενότητα Καστοριάς**, όπου καταγράφεται το 2021 πληθυσμός 46.048 κατοίκων, **υπάρχουν 529 συνάνθρωποι μας με Αυτισμό.**

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΣ:

Για την υλοποίηση του Οράματός μας απαιτείται η πλήρωση ορισμένων προϋποθέσεων και η δημιουργία συγκεκριμένων υποδομών:

Α. Ανάγκη Χρηματοδότησης για την Ανέγερση του “Προτύπου Ολοκληρωμένου Κέντρου για τον Αυτισμό”

Η δημιουργία του "Προτύπου Ολοκληρωμένου Κέντρου για τον Αυτισμό" είναι απαραίτητη για την κάλυψη κρίσιμων ελλείψεων και την αντιμετώπιση των σημαντικότερων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα άτομα στο φάσμα του αυτισμού στην πόλη μας. Αποτελεί μια πανευρωπαϊκά καινοτόμο δομή που θα προσφέρει ολοκληρωμένες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της στέγασης, της θεραπευτικής παρέμβασης, της εκπαίδευσης, της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, της επαγγελματικής ένταξης και της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, διασφαλίζοντας έτσι την ολιστική υποστήριξη των ωφελούμενων.

Μια ανοικτή δομή για ΟΛΗ την κοινότητα

Το Πρότυπο Ολοκληρωμένο Κέντρο για τον Αυτισμό δεν θα αφορά μόνο τους ωφελούμενους και τις οικογένειές τους, αλλά θα είναι ένας ανοικτός και ζωντανός χώρος για όλους με:

- Βιωματικές δραστηριότητες & ψυχαγωγία για την ευαισθητοποίηση του κοινού.
- Εκπαίδευση & επιμόρφωση για επαγγελματίες και πολίτες.
- Εθελοντισμό & κοινωνική αλληλεπίδραση, ενισχύοντας την ένταξη των ατόμων με αυτισμό στην κοινότητα

Υλοποίηση σε 4 βασικούς άξονες:

1. Στεγαστικές Μονάδες εξειδικευμένες στον Αυτισμό

Κτήριο Καστοριάς: Παλαιολόγου 1, Καστοριά Τ./Φ. 2467025336, W. kentro.hmeras@gmail.com

Κτήριο Μανιάκων: Φιλίππου & 28^{ης} Οκτωβρίου, Μανιάκοι Καστοριάς, Τ./Φ. 2467087543

Σύμφωνα με τον **Πυλώνα II: Ανεξάρτητη διαβίωση στην κοινότητα**, της Εθνικής Στρατηγικής για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2024-2030, η ανεξάρτητη διαβίωση, συνοδευόμενη από ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες, προσβάσιμη και χωρίς αποκλεισμούς στέγαση και ενισχυμένη κοινωνική οικονομία, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την αξιοπρεπή διαβίωση των ατόμων με αναπηρία.

Στόχος II.1: Ανάπτυξη της ανεξάρτητης διαβίωσης, αποϊδρυματοποίηση και ενίσχυση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας, η ανεξάρτητη διαβίωση και η ένταξη στην κοινότητα προϋποθέτει τόσο την ελευθερία όσο και την ισότητα ως προς τη δυνατότητα επιλογής του τόπου διαμονής και του τρόπου ζωής: που, πώς και με ποιο/ποια πρόσωπα διαβιούν τα άτομα με αναπηρία αποτελεί κεφαλαιώδους σημασίας έκφραση του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση. Στόχος της Εθνικής Στρατηγικής είναι η προαγωγή του δικαιώματος αυτού και η διαμόρφωση των βέλτιστων δυνατών συνθηκών για την απόλαυσή του.

Σύμφωνα με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ για **λιγότερες ανισότητες** (Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) του Ο.Η.Ε. - 10.Λιγότερες ανισότητες), της δέσμευσης της διεθνούς κοινότητας για τη **διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους** καθώς και των στόχων της **Πολιτικής Συνοχής** που διαπνέουν το σύνολο των εγγράφων και χρηματοδοτικών μέσων της Προγραμματικής Περιόδου 2021- 2027 και επικαιροποιούνται από τη νέα **Εδαφική Ατζέντα 2030** με προτεραιότητα στη μείωση των ανισοτήτων (*Α) Δίκαιη Ευρώπη που προσφέρει προοπτικές για το μέλλον για όλες τις περιοχές και όλους τους ανθρώπους, Λειτουργικές Περιφέρειες - Σύγκλιση τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των περιοχών*), το **δικαίωμα στη στέγαση** των ενηλίκων στο φάσμα του Αυτισμού στην περιοχή της Καστοριάς αποτελεί προτεραιότητα.

Στην πόλη της Καστοριάς **δεν υπάρχει στεγαστική δομή** ικανή να καλύψει τις ανάγκες στέγασης των ενηλίκων στο φάσμα του αυτισμού. Ως αποτέλεσμα, αναγκάζονται να μετακινηθούν σε άλλες πόλεις, όπου υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις σε ανάλογες δομές, γεγονός που επιφέρει σοβαρές επιπτώσεις. Οι κοινωνικοί τους δεσμοί, που απαιτούν χρόνια προσπάθειας για να δημιουργηθούν, διακόπτονται βίαια, προκαλώντας σημαντικές ψυχοκοινωνικές δυσκολίες. Παράλληλα, η απομάκρυνσή τους επιβαρύνει και τα συγγενικά τους πρόσωπα, τα οποία βρίσκονται αντιμέτωπα με συναισθηματική φόρτιση, πρακτικές δυσκολίες και έντονο άγχος για την προσαρμογή και την ευημερία των αγαπημένων τους προσώπων.

Στον σχεδιασμό των μελετών ανέγερσης του Προτύπου Ολοκληρωμένου Κέντρου για τον Αυτισμό, τις οποίες ωριμάζουμε, υπάρχει αναλυτικό πλάνο που καλύπτει **πλήρως** την ανάγκη για στέγαση των ενηλίκων ατόμων στο φάσμα του αυτισμού της περιοχής μας:

2. Θεραπευτική Παρέμβαση - Εκπαίδευση:

Σύμφωνα με τον **Πυλώνα III: Πρόσβαση στην υγεία**, της Εθνικής Στρατηγικής για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2024-2030, βασικός σκοπός της Εθνικής Στρατηγικής είναι η βελτίωση των δεικτών υγείας για τα άτομα με αναπηρία. Προς αυτό το σκοπό, η Εθνική Στρατηγική προβλέπει τέσσερις επιμέρους στόχους: την εξασφάλιση της ισότιμης και πλήρους πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη, την αναβάθμιση των παρεχόμενων δομών και υπηρεσιών υγείας, λαμβάνοντας υπόψη την ετερογένεια της αναπηρίας, την επέκταση της αυτονομίας των ατόμων με αναπηρία και **ειδικά με ψυχικές αναπηρίες**, στη διαδικασία λήψης ιατρικών αποφάσεων και την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης του γενικού κοινού και της κατάρτισης των επαγγελματιών υγείας.

Το Κέντρο Ημέρας για παιδιά, εφήβους και νεαρούς ενήλικες στο φάσμα του αυτισμού το οποίο παρέχει Θεραπευτική παρέμβαση & εκπαίδευση σε 27 επωφελούμενους και τις οικογένειές τους, έχει φτάσει στο όριο των δυνατοτήτων του. Ο αριθμός των ωφελούμενων του Κέντρου Ημέρας είναι ήδη υψηλός, γεγονός που επιβαρύνει το καθημερινό πρόγραμμα και περιορίζει τη δυνατότητα παροχής ποιοτικών υπηρεσιών. Παράλληλα, οι νέες αιτήσεις που υποβάλλονται δεν είναι εφικτό να εξυπηρετηθούν υπό τις παρούσες συνθήκες, με αποτέλεσμα τη δημιουργία λίστας αναμονής.

Η **μετεγκατάσταση και επέκταση** του Κέντρου Ημέρας στις εγκαταστάσεις του Προτύπου Ολοκληρωμένου Κέντρου για τον Αυτισμό θα επιλύσει το ζήτημα της έλλειψης χώρου, ενώ παράλληλα, η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω νέων προσλήψεων θα διασφαλίσει την επαρκή στελέχωση και υποστήριξη της διεπιστημονικής ομάδας.

Σύμφωνα με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ (*Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) του Ο.Η.Ε.*) για *3. Καλή υγεία και ευημερία*, *4. Ποιοτική εκπαίδευση*, *10. Λιγότερες ανισότητες*, τη δέσμευση της διεθνούς κοινότητας να αντιμετωπίσει τις εξής παγκόσμιες προκλήσεις:

- την εύρεση βιώσιμων αναπτυξιακών λύσεων χωρίς αποκλεισμούς
- τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους
- τη διασφάλιση ότι κανείς δεν θα μείνει πίσω

καθώς και των στόχων της Πολιτικής Συνοχής που διαπνέουν το σύνολο των εγγράφων και χρηματοδοτικών μέσων της Προγραμματικής Περιόδου 2021- 2027 για:

- *Πιο Κοινωνική Ευρώπη* - που υλοποιεί τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στηρίζει την ποιοτική απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη.

- *Ευρώπη Πιο Κοντά στους Πολίτες - με τη στήριξη των αναπτυξιακών στρατηγικών που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ.*

το δικαίωμα στην θεραπευτική παρέμβαση και εκπαίδευση των παιδιών, εφήβων και νεαρών ενηλίκων στο φάσμα του αυτισμού στην περιοχή της Καστοριάς αποτελεί προτεραιότητα.

3. Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση & Υποστηριζόμενη Εργασία:

Σύμφωνα με τον **Πυλώνα V: Πρόσβαση στην εργασία**, της Εθνικής Στρατηγικής για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2024-2030, σκοπός είναι η εξασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην εργασία, με σκοπό την οικονομική αυτονομία και την κοινωνική ένταξη. Η συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία στην εργασία αποτελεί βασικό πυλώνα στην προσπάθεια δημιουργίας κατάλληλων συνθηκών για την ενίσχυση της αυτόνομης και αξιοπρεπούς διαβίωσής τους.

Στην πόλη της Καστοριάς ιδρύθηκε πρόσφατα ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙ.Σ.Π.Ε.) «Μια Μεγάλη Αγκαλιά», στον οποίο το Σωματείο μας αποτελεί ιδρυτικό μέλος. Ο συνεταιρισμός αυτός στοχεύει στην παροχή ευκαιριών υποστηριζόμενης εργασίας για ενήλικα άτομα στο φάσμα του αυτισμού, διαμορφώνοντας τις προϋποθέσεις για μια αξιοπρεπή και οικονομικά ανεξάρτητη διαβίωση. Ο ΚΟΙ.Σ.Π.Ε. συστεγάζεται με το Εργαστήρι Προεπαγγελματικών Δεξιοτήτων του Σωματείου μας, δημιουργώντας ένα συνεκτικό πλαίσιο ενίσχυσης της επαγγελματικής ένταξης των ωφελούμενων.

Η **μετεγκατάσταση και επέκταση** των δομών αυτών σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους, σχεδιασμένους να ενσωματωθούν στο Πρότυπο Ολοκληρωμένο Κέντρο για τον Αυτισμό, θα επιτρέψει την πλήρη ανάπτυξη των δυνατοτήτων τους, καθώς και την ενσωμάτωση νέων δραστηριοτήτων που θα συμβάλουν στη **βιωσιμότητα** του εγχειρήματος.

Σύμφωνα με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ (*Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) του Ο.Η.Ε.*) για *8. Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη*, *10. Λιγότερες ανισότητες*, *11. Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες*, *17. Συνεργασία για τους στόχους*, τη δέσμευση της διεθνούς κοινότητας να αντιμετωπίσει τις εξής παγκόσμιες προκλήσεις:

- *την εύρεση βιώσιμων αναπτυξιακών λύσεων χωρίς αποκλεισμούς*
- *τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους*
- *τη διασφάλιση ότι κανείς δεν θα μείνει πίσω*

καθώς και των στόχων της Πολιτικής Συνοχής που διαπνέουν το σύνολο των εγγράφων και χρηματοδοτικών μέσων της Προγραμματικής Περιόδου 2021- 2027 για:

- *Πιο Κοινωνική Ευρώπη - που υλοποιεί τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στηρίζει την ποιοτική απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη.*
- *Ευρώπη Πιο Κοντά στους Πολίτες - με τη στήριξη των αναπτυξιακών στρατηγικών που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ.*

Ακόμα σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους και τους Άξονες Προτεραιότητας και Μέτρα του Επιχειρησιακού Σχεδίου της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, (Πίνακας 5.1, 4. Στόχος Βελτίωση της συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Αποτέλεσμα Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας. Ανάσχεση της πληθυσμιακής συρρίκνωσης, Πίνακας 5.2 - Άξονες Προτεραιότητας 4. Κοινωνική Ανάπτυξη, Πίνακας 5.3 - Άξονες Προτεραιότητας και Μέτρα του Επιχειρησιακού Σχεδίου 1. Παραγωγικός και Οικονομικός Μετασχηματισμός, Ενίσχυση της απασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας 4. Κοινωνική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη υποδομών, δομών και υπηρεσιών υγείας – κοινωνικής πρόνοιας) **το δικαίωμα στην αξιοπρεπή εργασία** των ενηλίκων στο φάσμα του αυτισμού στην περιοχή της Καστοριάς αποτελεί προτεραιότητα.

4. Η Σημασία της Ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινότητας:

Σύμφωνα με τον **Πυλώνα VI.4: Ορατότητα, αφύπνιση, ευαισθητοποίηση και ενημέρωση**, της Εθνικής Στρατηγικής για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2024-2030, η καταπολέμηση των αρνητικών στερεοτύπων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία και η προαγωγή θετικών προτύπων συμπεριληψής καθώς και η αφύπνιση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού και των επαγγελματιών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία/χρόνια πάθηση αποτελούν οριζόντιο στόχο στην επιτυχή υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής και στη βασική στόχευση της ενδυνάμωσης των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις εκφάνσεις του κοινωνικού, πολιτικού, οικονομικού και πολιτιστικού βίου. Επομένως, πέραν των προαναφερόμενων δράσεων προβλέπονται δράσεις με σκοπό την αύξηση της ορατότητας των ατόμων με αναπηρία, της αφύπνισης, ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης τόσο του γενικού πληθυσμού όσο και συγκεκριμένων επαγγελματιών ή άλλων ομάδων.

Στόχος VI.2: Αφύπνιση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας και ενημέρωση και επιμόρφωση της Δημόσιας Διοίκησης

Δράση 149. Διενέργεια εκστρατειών για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, της κεντρικής και τοπικής αυτοδιοίκησης, και των επαγγελματιών και στελεχών επιχειρήσεων σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία/χρόνια πάθηση σε συνεργασία με ομοσπονδίες, οργανώσεις ατόμων με αναπηρία/χρόνια πάθηση και φορείς εκπροσώπησής τους.

Δράση 152. Διενέργεια εκστρατειών για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τις χρόνιες παθήσεις, την ψυχική υγεία και τις μη ορατές αναπηρίες.

Το Κέντρο Ημέρας, μέσω της διεπιστημονικής του ομάδας, υλοποιεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους **ένα σύνολο δράσεων** που αποσκοπούν στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινότητας σε ζητήματα που αφορούν το φάσμα του αυτισμού και τη συμπεριληπτική κοινωνική ένταξη. Στο πλαίσιο αυτό, διοργανώνει ενημερωτικές εκδηλώσεις, ημερίδες, επιμορφωτικά σεμινάρια και διαδραστικές βιωματικές δράσεις που απευθύνονται σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, εκπαιδευτικά ιδρύματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, επαγγελματίες υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες, καθώς και το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Μέσω των πρωτοβουλιών αυτών, επιδιώκεται η ενίσχυση της κατανόησης των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα άτομα στο φάσμα του αυτισμού, η προώθηση της αποδοχής και της ισότιμης συμμετοχής τους στην κοινωνική ζωή, καθώς και η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινότητας συνιστά βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού και προσβάσιμου περιβάλλοντος για τα άτομα στο φάσμα του αυτισμού.

Η προσέγγιση αυτή εστιάζει στην ανάγκη προσαρμογής του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος στις ανάγκες των ατόμων με αυτισμό, αντί της απαίτησης να προσαρμοστούν τα ίδια σε ένα σύστημα που δεν λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητές τους. Η ενίσχυση της κατανόησης και η προώθηση της αποδοχής συμβάλλουν στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των ατόμων με αυτισμό και της κοινωνίας, διασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, την εργασία και την κοινωνική ζωή. Μέσω στοχευμένων δράσεων, όπως εκπαιδευτικά προγράμματα, ενημερωτικές εκδηλώσεις και συνεργασίες με φορείς, επιδιώκεται η οικοδόμηση ενός περιβάλλοντος που **ενσωματώνει τη διαφορετικότητα** και προάγει και ενισχύει την **κοινωνική συνοχή**.

Σύμφωνα με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ (*Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) του Ο.Η.Ε.*) για, *10. Λιγότερες ανισότητες*, *11. Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες*, *17. Συνεργασία για τους στόχους* και τη δέσμευση της διεθνούς κοινότητας να αντιμετωπίσει τις εξής παγκόσμιες προκλήσεις:

- την εύρεση βιώσιμων αναπτυξιακών λύσεων χωρίς αποκλεισμούς
- τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους
- τη διασφάλιση ότι κανείς δεν θα μείνει πίσω

καθώς και των στόχων της Πολιτικής Συνοχής που διαπνέουν το σύνολο των εγγράφων και χρηματοδοτικών μέσων της Προγραμματικής Περιόδου 2021- 2027 για:

- *Πιο Κοινωνική Ευρώπη* - που υλοποιεί τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στηρίζει την ποιοτική απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη.

- *Ευρώπη Πιο Κοντά στους Πολίτες - με τη στήριξη των αναπτυξιακών στρατηγικών που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ.*

Ακόμα σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους και τους Άξονες Προτεραιότητας και Μέτρα του Επιχειρησιακού Σχεδίου της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, (Πίνακας 5.1, 4. Στόχος Βελτίωση της συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Αποτέλεσμα Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας. Ανάσχεση της πληθυσμιακής συρρίκνωσης, Πίνακας 5.2 - Άξονες Προτεραιότητας 4. Κοινωνική Ανάπτυξη, 4. Κοινωνική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη υποδομών, δομών και υπηρεσιών υγείας – κοινωνικής πρόνοιας), το **δικαίωμα στην κοινωνική ένταξη** μέσω της διαμόρφωσης των συνθηκών για τη δημιουργία ενός **βιώσιμου, ασφαλούς, λειτουργικού και συμπεριληπτικού περιβάλλοντος** για τα άτομα στο φάσμα του αυτισμού στην περιοχή της Καστοριάς αποτελεί προτεραιότητα.

B. ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Για την επιτυχή υλοποίηση των ανωτέρω εγχειρημάτων, το Σωματείο έχει ανάγκη από ουσιαστική ενίσχυση σε επίπεδο πόρων, με έμφαση στη χρηματοδότηση για την **ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού**.

Η εξασφάλιση επαρκούς στελέχωσης αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη διατήρηση της εύρυθμης λειτουργίας των υφιστάμενων δομών, την επέκταση των δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης καθώς και τη διαμόρφωση των αναγκαίων προϋποθέσεων για τη δημιουργία μιας πόλης φιλικής προς τον αυτισμό. Η αποτελεσματική **διασύνδεση** μεταξύ των δομών και η **ενίσχυση της συνεργασίας** με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για τη συνολική βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Παράλληλα, η συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση για θεραπευτικές παρεμβάσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα και εξειδικευμένες υπηρεσίες καθιστά αναγκαία την πρόσληψη επαγγελματιών διαφόρων ειδικοτήτων. Μόνο μέσω αυτής της ενίσχυσης μπορεί να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα και η δυναμική ανάπτυξη της παρούσας προσπάθειας, ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες των ωφελούμενων και της κοινότητας στο σύνολό της. Κατά συνέπεια καθίσταται αναγκαία η πρόσληψη κι άλλων ειδικοτήτων για επέκταση των δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης καθώς και τη διαμόρφωση των αναγκαίων προϋποθέσεων για τη δημιουργία μιας **κοινότητας φιλικής προς τον αυτισμό**

Γ. ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ & ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Η συνεχής επιμόρφωση της διεπιστημονικής ομάδας του Κέντρου Ημέρας είναι ζωτικής σημασίας, καθώς οι επιστημονικές γνώσεις και οι θεραπευτικές προσεγγίσεις για τα άτομα στο φάσμα του αυτισμού εξελίσσονται διαρκώς. Ωστόσο, η γεωγραφική απομόνωση της Καστοριάς ως παραμεθόριας

περιοχής, μακριά από τα κέντρα επιμόρφωσης, καθιστά το κόστος συμμετοχής σε εξειδικευμένα σεμινάρια και εκπαιδευτικά προγράμματα ιδιαίτερα υψηλό και δυσβάσταχτο για τα οικονομικά δεδομένα του σωματείου.

ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Οι πολυδιάστατες δράσεις του Σωματείου, σε συνδυασμό με τον στρατηγικό σχεδιασμό των επόμενων βημάτων, διαμορφώνουν ένα **δυναμικό και βιώσιμο πλαίσιο** που προάγει την αξιοπρεπή διαβίωση, την κοινωνική ένταξη και την ευημερία των ατόμων στο φάσμα του αυτισμού. Παράλληλα, η υλοποίηση αυτών των πρωτοβουλιών επιφέρει **ευρύτερα οφέλη για την κοινωνία**, ενισχύοντας τη συνοχή, τη συνεργασία και την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

1. Υφιστάμενες και νέες θέσεις εργασίας

Η λειτουργία και επέκταση των δράσεων του Σωματείου **δημιουργεί νέες επαγγελματικές ευκαιρίες** και στηρίζει την απασχόληση, τόσο για εξειδικευμένους επαγγελματίες στον χώρο της ψυχικής υγείας και της εκπαίδευσης όσο και για εργαζόμενους σε τομείς που σχετίζονται με την υποστήριξη και τη λειτουργία των σχετικών δομών. Επιπλέον, η ανάπτυξη προγραμμάτων υποστηριζόμενης εργασίας ενισχύει την **οικονομική αυτονομία** των ατόμων στο φάσμα του αυτισμού, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός πιο συμπεριληπτικού εργασιακού περιβάλλοντος.

2. Ανάπτυξη τουριστικού ενδιαφέροντος και επισκεψιμότητας

Η δημιουργία υποδομών που προωθούν τη συμπερίληψη και την προσβασιμότητα καθιστά την περιοχή πιο **ελκυστική για επισκέπτες**, ενισχύοντας τον κοινωνικό τουρισμό και την τοπική οικονομία. Η διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων, συνεδρίων και δράσεων ευαισθητοποίησης γύρω από τον αυτισμό μπορεί να λειτουργήσει ως **μοχλός ανάπτυξης** για την περιοχή, προσελκύοντας ειδικούς, επιστήμονες και ενδιαφερόμενους από όλη τη χώρα και το εξωτερικό.

3. Ανάδειξη των αρχών της συμπερίληψης

Οι δράσεις του Σωματείου διαμορφώνουν ένα **περιβάλλον ίσων ευκαιριών**, ενισχύοντας τις αξίες της συμπερίληψης και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Η ενσωμάτωση των ατόμων στο φάσμα του αυτισμού στην εκπαίδευση, την εργασία και την καθημερινή ζωή **προάγει τον σεβασμό στη διαφορετικότητα**, μειώνει τον κοινωνικό αποκλεισμό και ενδυναμώνει τον διάλογο γύρω από τα δικαιώματα των ευάλωτων ομάδων.

4. Προαγωγή της συνεργασίας και της συλλογικότητας

Η επιτυχία των δράσεων του Σωματείου βασίζεται στη **συνεργασία** μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, τοπικής αυτοδιοίκησης, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και της κοινωνίας των πολιτών. Η δημιουργία **συνδεδειγμένων δικτύων** ενισχύει τον κοινωνικό ιστό, διευκολύνει την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και συμβάλλει στη χάραξη καινοτόμων πολιτικών που προάγουν τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη κοινωνικών δομών.

5. Καλλιέργεια της υποστήριξης και της αλληλεγγύης

Η ευαισθητοποίηση της κοινότητας γύρω από τον αυτισμό ενισχύει την **κουλτούρα της αλληλεγγύης και της κοινωνικής υποστήριξης**. Οι δράσεις ενημέρωσης και εκπαίδευσης συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας κοινωνίας που αναγνωρίζει τις ανάγκες των ατόμων στο φάσμα του αυτισμού και ενισχύει τη συλλογική ευθύνη για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που προάγει την ισότιμη συμμετοχή όλων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2024-2028, δίνεται έμφαση στην κοινωνική συνοχή, την οικονομική ανάπτυξη και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Οι δράσεις του Σωματείου, που στοχεύουν στην υποστήριξη των ατόμων στο φάσμα του αυτισμού, **ενισχύουν την κοινωνική συνοχή και προάγουν την ισότητα**, συνεισφέροντας στην επίτευξη των στόχων του περιφερειακού προγράμματος.

Επιπλέον, οι πρωτοβουλίες του Σωματείου ευθυγραμμίζονται απόλυτα με:

- την **Εθνική Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2024-2030**
- τις **Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, οι οποίες προωθούν την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση των διακρίσεων
- τους **Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ**, όπως:
 - ΣΒΑ 3: Καλή Υγεία και Ευημερία:** Προάγοντας την ψυχική υγεία και ευημερία των ατόμων στο φάσμα του αυτισμού.
 - ΣΒΑ 4: Ποιοτική Εκπαίδευση:** Εξασφαλίζοντας ίση πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση και προωθώντας ευκαιρίες διά βίου μάθησης για όλους.
 - ΣΒΑ 8: Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη:** Δημιουργώντας ευκαιρίες απασχόλησης και προωθώντας ένα περιβάλλον εργασίας χωρίς αποκλεισμούς.
 - ΣΒΑ 10: Μείωση Ανισοτήτων:** Μειώνοντας τις ανισότητες εντός και μεταξύ των κοινωνιών.

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων
με Αυτισμό Δ.Α.Δ. Ν. Καστοριάς

Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό Δ.Α.Δ. Ν. Καστοριάς
Εθνικό Μητρώο Φορέων Ιδιωτικού Τομέα Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα
που παρέχουν υπηρεσίες Κοινωνικής Φροντίδας
ΑΜ: 03204ΣΥΤ11096038Ν-0911

Ειδικό Μητρώο Εθελοντών μη Κυβερνητικών Οργανώσεων
ΑΜ: 03204ΣΥΤ11096038Ν-0830

Με την εφαρμογή αυτών των αρχών στην πράξη, το Σωματείο συμβάλλει ενεργά στην επίτευξη των τοπικών, εθνικών, ευρωπαϊκών και παγκόσμιων στόχων για μια βιώσιμη και δίκαιη κοινωνία.

Για όλους τους παραπάνω λόγους παρακαλούμε, όπως λάβετε σοβαρά υπόψη την αναλυτική και τεκμηριωμένη πρόταση του Σωματείου «Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό Δ.Α.Δ. Ν. Καστοριάς» στη Δημόσια Διαβούλευση του Σχεδίου “Στρατηγικού Σχεδιασμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2024-2028.

Με εκτίμηση,

Για την Εταιρεία Προστασίας Ατόμων με Αυτισμό Δ.Α.Δ. Ν. Καστοριάς,

Η Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

Ξανθίππη Μπαλλή

Αναστάσιος Αριστοτέλους